

Forord af redaktionen

Vi har fulgt FIX&FOXY i 15 år. I denne periode har kompagniet produceret omkring 25 forestillinger og på original vis vist, hvordan teatret som medie kan behandle og undersøge vanskeligt tilgængelige emner som diversitet, repræsentation og tilskuerdeltagelse uden at miste publikum og kunstnerisk slagkraft. FIX&FOXY har nationalt og internationalt haft en relativt stor udbredelse, og de erfaringer, som er gjort i dette regi, ønsker vi med denne udgivelse at sammenfatte, reflektere over og diskutere. Gennem interviews og analyser af forestillinger slår vi ned på temaer og former, der er karakteristiske for FIX&FOXYs værker og processer. Derfor håber vi med publikationen at kunne fremlægge og præcisere, hvordan kompagniet, med en særlig form for kreativitet og kunstnerisk forståelse, sprænger teatrets vante rammer og på ofte uventede måder viser, hvad teater også kan være. Vi stiller spørgsmål som: Hvordan anvendes teatermediet? Hvordan ytrer FIX&FOXY sig? Hvordan er tilgangen til aktører, teaterrummet og steder for opførelser? Hvilke kompositoriske strukturer falder i øjnene? Hvordan hænger teatret sammen med samtiden? Hvad ønsker FIX&FOXY at bidrage med på kunstfeltet?

Med spørgsmål som disse vil udgivelsen forhåbentlig åbne for udveksling og diskussion af FIX&FOXYs særlige teaterform, poetik og etik.

FIX&FOXY blev dannet i 2008 af Tue Biering f. 1973, instruktør fra Statens Teaterskole 2000 og Jeppe Kristensen f. 1975, Kandidat i Dramaturgi. Jeppe Kristensen var i perioden 2005-2008 ansat som dramaturg ved Det Kongelige Teater og Tue Biering var ansat samme sted og varetog forsøgsscenen i Turbinehallerne, Turbo Town fra 2004-07 sammen med Christian Friedländer - begge som kunstneriske ledere. Kristensen og Biering begyndte deres samarbejde med *Europæerne* og *Come on, Bangladesh, just do it!* (Det Kongelige Teater), og det blev en slags begyndelse til FIX&FOXY, der blev oprettet i forbindelse med *Pretty Woman A/S* i 2008. Begge forlod de Det Kongelige Teater og fortsatte som FIX&FOXY, indtil Jeppe Kristensen i 2017 forlod teatret og blev professor på Universitetet i Agder, Norge. Herefter har Tue Biering videreført FIX&FOXY.

FIX&FOXY er uden en fast scene, og det åbner for partnerskaber med blandt andet Betty Nansen Teatret og Revolver. Tue Biering er i øvrigt som instruktør ofte ansat på andre teatre både i Danmark og i udlandet.

FIX&FOXY har siden 2008 lavet omkring 25 forestillinger, hvor de på forskellige måder behandler teatret som repræsentation, magtstruktur, æstetisk komposition og iscenesætter forholdet mellem aktører og tilskuere. Flere gange er teatret blevet fremhævet af teaterkritikken med Reumert nomineringer, og i 2022 indgik Bikubenfonden et 10-årigt partnerskab med FIX&FOXY. De første 3,5 år understøttes dette med en bevilling på 10.356.000kr. Hensigten er at udvide og styrke organisationen og få mulighed for at arbejde langsigtet med at udvikle internationale forestillinger og nye formater inden for scenekunst. I dag er kompagniet på daglig basis drevet af kunstnerisk leder Tue Biering, producent Karoline Michelsen og international producent, Annette Max Hansen. Til hver produktion samles et særligt kunstnerisk hold.

Lidt forhistorie

Det Kongelige Teaters skuespilchef, Mikkel Harder Munck-Hansen hyrede, i 2004, scenografen Christian Friedländer og instruktøren Tue Biering til at ”smadre rammerne” i Turbinehallerne med teater til tiden og dåseøl til 20 kr. I teatrets årsberetning for 2006 ligger belægningsprocenten på omkring de 50, og man har fået fat i en helt ny målgruppe af ikke-teatervante tilskuere på 20+, som kommer til gæstespil, debatter og natklub. Friedländer & Biering kalder sig *viceværter* i det

gamle elværk med mindst én månedlig teaterkoncert, power-oplæsning, debat-session og måske en midnatsforestilling. En grundpræmis er, at verden hverken er entydig eller let tilgængelig men må repræsenteres i sin kompleksitet. Den virkelighed, man sympatiserer med og forstår, og den man er imod, fortrænger eller ikke forstår, er lige vigtige at repræsentere for FIX&FOXY.

For blot at give et enkelt eksempel på det tværgående samarbejde med andre kunstarter, kan vi nævne, at Turbinehallen inviterede kunstnergruppen Superflex som kunstnerisk kurator for at ændre teatervaner og talemåder. Man indgik en kontrakt, hvor 'teater' og andre ord som 'skuespiller', 'billet', 'instruktør' og 'premiere' blev forbudt i en måned. Hvad der faktisk kom ud af dette eksperiment, er nok ikke muligt at sammenfatte, men det er et eksempel på en tværkunstnerisk interaktionsform, hvor nogle af de konventioner, som er indlejret i teatertænkningen, bliver obstrueret.

KONTRAKT

Denne kontrakt (Kontrakten) indgås mellem:

SUPERFLEX, Blågårdsgade 11b, 2200 København N ("SUPERFLEX")
og
Det Kongelige Teater, August Bournovilles Passage 2-8, 1017 København K ("Det Kongelige Teater")

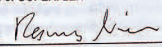
I henhold til denne kontrakt forpligter Det Kongelige Teater sig til, i alle forhold vedrørende Turbinehallerne, i perioden fra og med den 1. Marts 2007 til og med den 31. Marts 2007 ikke på nogen måde, - det være sig direkte eller indirekte samt på skrift eller tale - at anvende følgende ord eller kombinationer, hvori disse ord indgår:

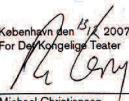
• Teater	• Billet
• Skuespiller	• Spille
• Forestilling	• Prøve
• Scene	• Premiere
• Instruktør	• Publikum

Denne kontrakt omfatter hele Det Kongelige Teater, herunder dets ledelse, ansatte - såvel direkte som indirekte - og såvel fuldtids-, deltids- som læstansatte.

I tilfælde af en parts misligholdelse af denne aftale, kan modparten gøre misligholdelse gældende og kræve erstatning, kræve godtgørelse, herunder for krænkelse af rettigheder samt imedgå enhver krænkelse og misligholdelse i form af fagedforbud.

Enhver tvist, som måtte opstå mellem parterne, afgøres ved de ordinære danske domstole og baseres på gældende dansk ret.

København den 13/1 2007
For SUPERFLEX

Rasmus Nielsen

København den 13/1 2007
For Det Kongelige Teater

Michael Christiansen
Teaterchef

Det Kongelige Teater
Postboks 2185
1017 København K

SUPERFLEX

Kontrakt mellem kunstgruppen Superflex og Det Kongelige Teater, marts 2007

Eventministeriet, som har samarbejdet med FIX&FOXY omkring flere forestillinger, i Skuespilhuset på Det Kongelige Teater blev oprettet i 2008 som afløser for Turbo Town og skabte på lignende vis en særlig virkelighed med prøvetid på få dage, og hvor lys, lyd, rekvisitter, scenografier og kostumer kunne være genbrug eller blot simple markeringer.

Det var et produktionsvilkår, at forestillingerne var 'ufærdige' og ofte havde en improvisatorisk karakter, baseret på valgte regelsæt og rammer, hvilken er en form, som kendetegner flere af FIX&FOXYs produktioner.

Er der en poetik?

Når vi ser på FIX&FOXYs forestillinger, er det fristende at spørge: Er der en sammenhængende poetik, dvs. et bestemt syn på kunst, der formuleres af FIX&FOXY, og som kommer til syne gennem kompagniets tilgang til teaterproduktion?

Som teaterhåndværk er hver forestilling unik og anderledes. Aktørerne er både professionelle skuespillere og ikke-professionelle, og iscenesættelsen vil ofte fremhæve deres personlighed, kropslighed og lade en sårbarhed skinne igennem. Typisk iscenesættes en velkendt fiktion – ofte en filmfiktion - på en måde som undersøger og giver modspil til det originale værk. Undertiden bliver tilskuerne inddraget i opførelserne som aktører, og ofte inddrages andre mediale virkemidler end teatrets. Flere af FIX&FOXYs forestillinger udspilles ikke i sædvanlige teaterum, men på lokationer som fx i en container på Halmtorvet, i en bil i Odsherred, i en butik eller på havnen i Thorshavn, Færøerne og hermed understreges selve opførelsens realitet. Instruktøren Tue Biering vil dog ikke tilkendes en bestemt metode:

"Jeg bliver altid tiltrukket af det, der stikker ud og er anderledes og er i den sammenhæng hele tiden meget opmærksom på ikke at danne én særlig metode. Jeg stikker totalt af, når jeg mærker, at et mønster begynder at aftegne sig. Dels fordi jeg keder mig, men også fordi jeg i min uddannelse i 'mestrenes metoder' oplevede, at mine egne ting blev dårligere. Jeg bruger i virkeligheden allermest tid på at mærke efter. For tyve år siden ville jeg nok have finst af det og insisteret på, at værket opstår i tankningen, men i dag er jeg på mange måder præget af den erkendelse, at følelserne og tankerne er sammenvævede fænomener, hvor man forstår ting med sin sanselighed, og at registrene ikke kan skilles ad..."

Ej blot til lyst. Interview 21. maj 2018 Af Matthias Hvass Borello. <https://kunsten.nu/>

Bierings tilgang til instruktion er at skabe en vis distance til virkeligheden, som får den til at fremtræde på en overraskende og sanselig måde, der vækker til refleksion. Samtidig skabes en affektiv relation, idet tilskueren lever sig ind i en andens vilkår. Empati er en adgang til forståelsen af en andens kultur, men kan stivne som fordomme, og det er det, FIX&FOXY vil forhindre ved at producere forskellige iagttagelsesmåder og synsvinkler. I forlængelse af dette er FIX&FOXY optaget af, hvordan andre end professionelle skuespillere kan bidrage til en fremstilling af samtiden, hvor kulturel identitet og magtforhold får fokus. Der er ikke tale om et socialt eksperiment eller teater som forholder sig solidarisk til bestemte udsatte grupper. Grundpræmissen er snarere at fremprovokere en diskussion, der udvider teatermediets æstetiske muligheder og repræsentationsformer. De medvirkende forventes ikke at overtage og indtage en afgørende rolle i forhold til det endelige værk. De leverer materialet, der skaber repræsentationseffekterne. Teatersituationen reflekteres både i forhold til aktørernes og tilskuernes forskellige identiteter, kulturelle traditioner og magtforholdet mellem dem. Teatret kan godt være et rum med konflikter og uenighed mellem tilskuerne, og man vil gerne modvirke en tendens til at dyrke velkendte og normative sandheder.

FIX&FOXY benytter ikke en bestemt dramaturgi, og ofte er der tale om fragmenter af en klassisk narrativ dramaturgi over en kendt fortælling, som fx *Pretty Woman A/S*, der i en ny variant af fortællingen forsøger at forstyrre tilskuernes perception. Det nye værk er både genkendeligt og noget helt, helt andet. Tilskuerne genkender originalen, og med de valgte aktører som prostituerede i eksemplet *Pretty Woman A/S*, skabes en sidestilling af det virkelige og det fiktive. De to virkelighedsniveauer – den faktisk prostituerede og fiktionens *Pretty Woman* - er til stede på samme tid.

Teater har altid denne dobbelthed, da skuespillere jo er virkelige, og samtidig skaber en fiktion, så tilskuerne kan glemme virkeligheden i glimt, uden at skuespilleren selv derved helt forsvinder. FIX&FOXY arbejder bevidst med denne dobbelthed mellem rollen og den personlige skuespiller, hvilket angiveligt øger den dramaturgiske kompleksitet i værkerne. Tue Biering underbygger dette:

Vores arbejde er drevet af nysgerrighed og et ønske om at producere komplekse narrativer igennem legende, underholdende og tilgængelige formater, alt imens vi udfordrer fordomme, forudindtagede holdninger og misforståelser, vi har om hinanden og verden omkring os. Vi vil inddrage vores samfund og adressere den tid vi lever i, ved at involvere vores publikum og fortælle historier om de mennesker, som skaber vores samfund. Vi inviterer folk på scenen, som sjældent bliver præsenteret eller repræsenteret i scenekunsten, fordi vi tror på, at vi kan gøre en forskel, når mennesker mødes ansigt til ansigt. Vi har arbejdet med psykisk og mentalt udfordrede mennesker, børn, prostituerede, flygtninge og hjemløse. Andre gange iscenesætter vi forestillinger med professionelle skuespillere – nogle gange gør vi begge dele. <https://fixfoxy.com/om/>

I de værker, hvor FIX&FOXY inddrager aktørernes kropslige og mentale erfaringer som i *Pretty Woman A/S* og *My Deer Hunter*, får det den betydning, at værket ikke blot 'tilhører' teatret og instruktøren, men også giver de medvirkende et ejerskab. Bierings prøvestrategi er ofte at lade skuespillerne arbejde med at udvikle tekst og arrangement lige fra begyndelsen af prøveprocessen, for at skabe et grundlag for det fælles ejerskab. Dette er en måde at mødes og skabe teatrets virkelighed på, sanseligt og konkret, men samtidig iscenesat og arrangeret. Prøverne til forestillingen i *My Deer Hunter* udviklede sig til en kompleks dramaturgi, hvor forskellige stemmer blandede sig, supplerede og modsagde hinanden. Det åbnede for produktive spørgsmål som: Hvad er teaters medialitet, og hvad er en skuespiller, en instruktør eller en dramaturg? Rammen udvides i et tæt samspil med instruktøren. I den forstand bliver instruktøren mere kuraterende end egentlig instruerende, uden at give køb på forestillingen som (kunst)værk.

Der er også en særlig etik forbundet med FIX&FOXYs transparente værker, hvor tilskuerne oplever både fiktionen og tilblivelsen af denne. Jeppe Kristensen underbygger dette i et indlæg i Peripeti.dk.

"Etikken bag vores forestillinger er ikke mere indviklet end et par tommelfingerregler:

1: Vores teaterarbejde handler om at skabe en god oplevelse for de medvirkende. Det gælder alle de medvirkende, der selvfølgelig byder ind på meget forskellige niveauer. Hvis ikke forestillingerne gør vores liv en lille smule bedre, er der ikke nogen grund til at lave dem – og de bliver heller ikke gode. 2: Vi laver projektteater. Arbejdet med en forestilling starter en dag, og det slutter en dag. Det ved alle involverede – og det er det, der gør arbejdet relevant. Imellem de to datoer er vi alle kolleger, og arbejder professionelt med at skabe en forestilling sammen. Vi er ikke et socialt projekt for nogen. Det er lige netop det, der gør, at vores medvirkende har en god oplevelse. 3: Bag de specifikke tematikker i de enkelte forestillinger ligger der et større projekt. Vi vil gerne have så stor en rummelighed og forskellighed i vores liv som muligt. 4: Vores største etiske udfordring er at lave godt teater. Vi sidder ikke inde med løsningen på de problemstillinger, vi laver teater om. Vores arbejde handler derfor ikke om at producere en 'motor' for vores holdninger. Det virkelige arbejde består i at skabe forestillinger, der rummer problemstillingens kerne. Det er ikke vores rolle at lave teater, der pleaser publikum. Det er heller ikke vores arbejde at lave forestillinger, der stiller vores respekt for de medvirkende til skue. Den største etiske ambition, vi kan have, er at lave gode

forestillinger. Det er deri, respekten for de medvirkende ligger.” (Jeppe Kristensen, <https://www.peripeti.dk/2011/02/03/om-anstændighed/>).

Sammenfattende må FIX&FOXYs poetik ses i forlængelse af både kompagniets etiske standpunkter og kunstværkerne, der kontinuerligt udvider teatrets territorium. Kunstens opgave er for FIX&FOXY at lave rummelig, menneskelig og kompleks kunst, der kan adressere og involvere samtiden uden at forfalde til politisk korrekthed. Det er dette, der er udgangspunkt for, og drivkraften bag kompagniets kontinuerlige teaterekspirerter.

Temaer og indhold

Denne antologi kommer rundt om mange aspekter. Nogle forestillinger bliver behandlet i flere artikler, men fra forskellige synsvinkler. Vi har selvfølgelig bestræbt os på at undgå gentagelser, men visse gentagelser kan være nødvendige for at udtrykke forskellige perspektiver. Mange artikler kredser om teater som repræsentationshandlinger.

Hvad vil det sige at repræsentere, og hvad repræsenterer kunsten? Det er komplekst, fordi et værk udover at være konkret som en teaterforestilling, også har en referentiel funktion. Det vil sige, det repræsenterer en form for andethed, et fiktivt univers, som kan sige noget om 'os', 'virkeligheden', og samtiden. Et værk repræsenterer også en kunstnerrolle, en produktionsmåde, en poetik som en måde at tænke kunst på, og dermed også en tilsigtet virkning i forbindelse med en given ytring.

Repræsentation er en af vores kulturelle civilisations kendetegn, der både kan være forførende, frigørende, begrænsende og undertrykkende. Repræsentation er en reduktion af virkelighedens kompleksitet, der bidrager til at skabe en form for overblik, fordrejning eller overskuelighed i forhold til virkeligheden. Der kan ligge en stor indsigt i at repræsentere andre, en begivenhed eller konflikt, og der kan ligge en vigtig viden i at lade sig repræsentere af en anden. Repræsentation er teatrets centrale opgave, vil mange mene, og en skuespillers hovedopgave består netop i spille roller, 'være en anden end sig selv' - og derved repræsenterer. Aktuelle debatter omkring identitet og repræsentation, af nogen kaldet identitetspolitik, indgår i en form for feedback med teatret og kan bidrage til at problematisere teatrets repræsentation af identiteter og virkeligheder. Dette skal ses i sammenhæng med postkoloniale kritikere, der klandrer den hvide vestlige privilegeredes blindhed i forhold til den kulturelle arv og i videreførelse af og repræsentation af den.

Når man arbejder med repræsentation i kunst og teater, reduceres den komplekse virkelighed til visuelle billeder, sproglige konstruktioner, bevægelsesformer og gestik, hvilket sammenfatter en viden i et enkelt udtryk. Reduktioner kan være krænkende og fornærmende, hvis de mere eller mindre blindt manifesterer et hierarki, en magtrelation, et mønster, og de kan være vildledende, som når en kompleks virkelighed beskrives med sort/hvide forklaringer som godt vs. ondt eller os vs. dem. FIX&FOXY tilstræber kunstprocesser, der leger med repræsentationer, der sprænger simple binære modstillinger af verden, og som bringer teatret ud over den politiske korrekthed. Så i stedet for en bedrevidende instruktørs pegefinger forsøger værkerne at gøre det muligt for tilskueren at foretage sin egen reduktion eller konstruktion. Spørgsmålet er naturligvis, om FIX&FOXY i denne leg kan undgå at være farvet af egne privilegier. Det kan de nok ikke, i hvert fald kan det ikke udelukkes, at forsøgene på at undgå bedrevidende formynderi kan tendere til omvendt politisk korrekthed, idet FIX&FOXY gerne langer ud efter deres eget publikum, det privilegerede venstreorienterede segment – der ligesom FIX&FOXY antagelig er en del af den kulturelle elite. Det interessante er, at til forskel fra mainstreamteater, er FIX&FOXY mestre i at forskyde repræsentationerne, som

når sydafrikanske skuespillere whitefaces og gennemspiller den hvide mands erobring af det vilde vesten i *Dark Noon*.

Det FIX&FOXY's teater peger på er, at man som tilskuer altid er positioneret og aldrig uskyldig. Når det kan lade sig gøre at fastholde tilskuere på trods af, at den gennemsnitlige tilskuer ofte vil føle sig kritiseret og fanget i ukomfortable roller og positioner, er det sandsynligvis fordi, man er vældig godt underholdt og aldrig helt kan beregne, hvordan værket vil positionere og lege med spillernes og tilskuernes ståsteder og identiteter.

FIX&FOXY's tilskuerpositioner diskuteres i flere artikler, da tilskuerne ofte positioneres på udfordrende måder, der kan vække smerte, glæde og ubehag. Konkret har FIX&FOXY således benyttet alle mulige placeringer af tilskuere, og der er både eksperimenteret med tilskuernes deltagelse som lyttende vidner, som sansende medspillere og som gidsler i et afslørende spil, ligesom der er anvendt mange forskellige tilskuerum.

Er FIX&FOXY postdramatisk teater?

Begrebet det postdramatiske er lanceret af den tyske teaterforsker, H.T. Lehmann, og det kunne friste en til at tænke det postdramatiske som postmodernistisk kunst, som er hinsides den dramatiske teksts autoritet. FIX&FOXY har dog ikke opgivet den dramatiske tekst, men forholder sig åbent til, hvad der er brug for i et givet projekt. Derfor er det måske mere passende at tale om FIX&FOXY som samtidskunst, der forholder sig pragmatisk til diverse virkemidler og i stigende grad integrerer digitale medier som lys, lyd og projektion på nye måder. Teatret er ikke længere nødvendigvis begrænset af tilskuernes og aktørernes tilstedeværelse i samme tid og rum, og FIX&FOXY bliver stædigt ved med at undersøge nye digitale muligheder.

Er FIX&FOXY samtidskunst?

Samtidskunsten reflekterer en række tendenser i teatret: tværmedialitet, deltagelsesorientering, udvidelse af aktørbegrebet, konceptualisering, inddragelse af nye materialer, medialiteter og opførelsesrum, nye relationer mellem tilskuere og scene og en udsigelsesbevidsthed: dvs. at afsender- og modtagerforhold er indarbejdet i værkets henvendelse. Det betyder, at identitet er et centralt omslagspunkt i forhold til teatrets sceniske og kunstneriske identitet, men også tilskuerens identitet. Identitet er også en praksis og et kunstteoretisk perspektiv i forhold til fremtiden.

Jeppé Kristensen afrunder sin artikel i denne antologi med følgende refleksion over fremtidsudsigten for teatret:

Perspektivløsheden, tab af fremtiden (som i bund og grund også er metaanalysen af min generations verdenskunst og verdensteater) er ikke bare næsten umulig at bære. Den er også uhyre vanskelig at give form. Tab af fremtid på globalt plan, og den parallelle ikke-kliniske depression er samtidsteatrets store tabu. For mig er dette perspektiv nok så lammende og inspirerende på samme tid. Det er en elementær, afgørende del af vores verden, vi endnu ikke har formået at give form. For en teatertrup, der på sin vis har skabt et billede af at kunne overkomme meget, er dette et stort, tilbageværende mørkt område. Det er mit håb for fremtiden - for FIX&FOXY, ligesindede eller nytilkomne, at denne del af samtiden på et tidspunkt formgives og begribeliggøres. Ikke for at fixe den, men fordi der ganske simpelt er grænser for hvad man kan bede samtidskunst og samtidsteater om at fixe. Uden at denne erkendelse gør os mindre relevante. (Jeppé Kristensen, 2022)

Hvad er udfordringen for fremtidens teater? Kristensen formulerer et centralt spørgsmål, som hænger sammen med manglende (åbenlyse) perspektiver på den globale (teater) situation. Det ser ud, som om store dele af den vestlige verden er i færd med at nedbryde de demokratiserende

institutioner, som teatret er en del af. Fremkomsten af en mere eller mindre aggressiv og konservativ nationalisme/populisme synes at dominere mange lande og er med til at vanskeliggøre teatrets eksperimenterende kunstformer. Populismen skaber først og fremmest polariseringer mellem land og by og mellem eliten, kunsten (især samtidskunsten) og folket. Som helhed er det en polarisering, der er med til at miskreditere og mistænkeliggøre kunst og kultur. Det efterlader en spænding i forholdet mellem diversitet og konformitet, og spørgsmålet er, hvordan man både kan forholde sig produktivt og kritisk til populismen uden at nedvurdere "folket". Det er det dilemma, FIX&FOXY har viet deres undersøgelser til, hvilket er vigtigt i en tid, hvor den kontekst og det netværk, der er nødvendigt for teatret i mødet med tilskuerne, er under pres. Det viser sig på flere fronter som en kulturkamp, og som en regulær krig mod demokratiske oplysningsværdier som ytringsfrihed, anerkendelse af minoriteter, anerkendelse af det anderledes. Det vil sige mange af de forhold, som FIX&FOXY har medvirket til at synliggøre og frembringe. FIX&FOXY er ifølge vores analyse et teater, der fortæller samtidens politiske historier, peger på uenigheder og åbner blikket for forskelligheder, samtidig med, at kompagniet med sine værker evner at etablere en ikke polariseret enhed og et teaterfællesskab. De dramaturgiske greb til dette danner mønstre, som vi har forsøgt at samle i denne antologi.

Antologiens indhold

Antologien er inddelt i 5 sektioner.

Første sektion består af FIX&FOXY's kunstnerrefleksioner.

Hostages of Me af Tue Biering er fra 2022. *Hvad har vi egentlig haft gang i? Ethiske, sociale og kunstneriske undersøgelser* i FIX&FOXYs forestillinger af Jeppe Kristensen er skrevet i 2014.

De to artikler er udtryk for en slags kunstnerisk selvrefleksion over FIX&FOXYs arbejde.

Biering betragter teatret som en gidselsituation. Han beskriver begyndelsen og baggrunden, hvor han og Kristensen i 2007 var utilfredse med deres arbejde på Det Kongelige Teater, men de besluttede sammen *ikke* at sige farvel til teater, da der var blevet tændt en lille gnist af ambition om noget nyt. De drømte om at være et kompagni, som stak ud, var noget andet og alligevel en *cool cat*. Den tyske instruktør, Frank Castorf havde i et interview sagt, at han syntes teater skulle være "politisch aber sexy", og med dette forbilledlige slogan, dannede de FIX&FOXY, der blev et navn og en beskrivelse af og et redskab til mennesker, der vil have det sjovt, mens de bygger ting, man lige har ved hånden. Med FIX&FOXY ville de tænke teater sammen med aktivisme og kunst, og med stor risikovillighed ville de være et kompagni, der hver gang samlede en ny gruppe kunstnere og udfordrede og undersøgte nye formater.

Kristensen beskriver i sin artikel, at det faktisk først var med fællesbetegnelsen FIX&FOXY, de begyndte at ane et overordnet projekt, hvor de i hvert enkelt tilfælde kunne gentænke alle teatrets elementer, inklusiv de institutionelle rammer, som de selv er en del af. Artiklen er skrevet efter de første års arbejde, og den kommer med et sammenhængende bud på '*hvem vi er*'. Kristensen skitserer et kunstnerisk undersøgelsesfelt, som FIX&FOXY har arbejdet med, og han forsøger at vurdere dette arbejde, hvilket også bliver en etisk bedømmelse (Trykt første gang i Peripeti 21. 2014).

Anden sektion består af interviews.

Solveig Gades første interview med FIX&FOXY er fra 2009: *Pretty Woman Walking Down the Street*. Gade interviewer Kristensen og Biering om forestillingen, som udløste offentlig debat. *Pretty Woman A/S* blev opført af en håndfuld kvindelige prostituerede sammen med diverse politikere,

socialarbejdere, tidligere prostituerede, teateranmeldere og journalister og publikum, der på den ene eller anden måde var med til at generere tekster, udsagn og rygter om forestillingen (Trykt første gang i Peripeti 11, 2009). Gades andet interview tager tråden op i en ny samtale med Biering fra 2022: *Møder, relationer, populærkultur og repræsentation. Samtale med Tue Biering*. Ambitionen er her at tegne et portræt af FIX&FOXY's praksis, men også i mere teaterhistorisk øjemed at bruge denne til at udpege nogle centrale temaer i samtidsteatret.

Udflygt til ungdomsland er et interview fra 2015 med Jeppe Kristensen af Ida Krøgholt og Erik Exe Christoffersen. Det er om forestillingen *Ungdom*, som udnyttede en række af musikfestivalens strukturelle elementer og havde karakter af et overgangsritual fra barn til voksen. *Ungdom* var et tærskelrum, hvor tilskuerne var på besøg i de unges teltlejr, og i interviewet beskriver Kristensen arbejdet med at skabe et ejerskab for projektet, hvor de unge deltog som medudviklere af forestillingens forskellige rum (revideret uddrag fra Peripeti 27/28, 2018).

My Deer Hunter. Interviews med de medvirkende og det kreative team er et interview redigeret af Exe Christoffersen, Ida Krøgholt og Kathrine Winkelhorn. Forestilling og prøveproces er en undersøgelse af en gruppe PTSD ramte veteraner, deres historie og konsekvenser af deres krigsdeltagelse. Fragmenter, replikker, objekter, videosekvenser optages under forestillingen og danner forestillingens iscenesættelsesmontage. *My Deer Hunter* fremstiller en virkelighed uden at skjule den mediale og teatrale konstruktion, og bliver på den måde til i mødet med tilskuerne, der sidder på begge sider af scenen. Vi forsøger at komme rundt om hele teaterproduktionens rollefordeling.

Endelig står redaktionen for et interview med Tue Biering, *FIX&FOXYs poetik, metode og organisering*. Her går Biering bagom forestillingerne og fortæller om de principper og det teatersyn, der har været styrende for FIX&FOXY's kreative og teatrale strategier gennem teatrets virke.

Tredje sektion er artikler om forestillinger, der ses fra særlige synsvinkler:

I *Europæerne. En postdramatisk tilgang til klassikerne*, forsøger Mads Thygesen i forlængelse af Hans-Thies Lehmanns tanker om det postdramatiske teater at vise, hvordan iscenesættelsen anvender klassikerne som et redskab til at gribe ind i og blande sig i en aktuell historisk og politisk kontekst. *Europæernes* dramaturgi blev udviklet til Det Kgl. Teater i fællesskab mellem Jeppe Kristensen, Benedikte Hammershøi og Tue Biering, som desuden stod for instruktion, mens Christian Friedlænder designede scenografien. Den grundlæggende ide var at opføre en montage af værker fra den europæiske dramakanon (f.eks. Euripides, Aischylos, Shakespeare, Schiller). Fælles for de værker, der indgik i montagen var, at de alle havde europæiske krige som dramatisk omdrejningspunkt. I artiklen analyserer Thygesen *Europæerne* for at diskutere, hvordan kimen til FIX&FOXYs poetik og konceptuelle tænkning bliver lagt i denne tidlige forestilling fra 2005.

Artiklen af Erik Exe Christoffersen *Tragedie og statistik* handler om forestillingen *Mod alle Odds*, 2019. Det er en fremstilling af dagens unge, sådan som de statistisk set med en vis sandsynlighed vil tage sig ud i fremtiden. Spørgsmålet er, hvordan kommunikation skabes, hvilke midler forestillingen anvender, og hvilke dramaturgier der benyttes? Er det en dokumentarisk og ”videnskabelig” fremstilling af de unge, en subjektiv selv fremstilling, sådan som de unge ser sig selv, eller er det FIX&FOXY fiktiv iscenesættelse af de unge. Artiklens svar er, at det er en blanding, og at der er forskellige syn på de unge, der iagttages fra forskellige positioner.

Laura Luise Schultz skriver om tilgangen til tilskuerne i forskellige forestillinger: *Forvaltningen af publikums ubehag. FIX&FOXY som politisk konfrontationskunst*. Schultz fremhæver, at et centralt greb i FIX&FOXYs politiske remedieringer, er deres sofistikerede omgang med publikum gennem

varierende grader af direkte eller indirekte publikumsinvolvering. Inspireret af internationale grupper som Gob Squad og Rimini Protokoll m.fl. har Fix & Foxy udviklet deres egen, på en gang underspillede og alligevel konfronterende måde at skrive publikums rolle ind i forestillingerne på. Denne sofistikerede *casting* af publikum er ifølge Schultz fuldstændig afgørende for at forstå nuancerne og kompleksiteten i forestillingernes samlede udsagn som i *Viljens Triumf* (2012), *Rocky!* (2018), eller i western-pastichen *Dark Noon* (2019). Med afsæt i Jacques Rancières begreb om den frigjorte tilskuer, diskuterer Schultz, hvordan teatret balancerer teatermodernismens skisma mellem følelsesmæssig involvering og kritisk bevidstgørelse af publikum i en risikovillig forhandling og udfordring af publikums medvirken i remedieringen af *Viljens Triumf*.

Artiklen *Love Theater: Uhåndgribelige konflikter* af Jeppe Kristensen tager udgangspunkt i forestillinger, som et københavnsk teaterpublikum måtte have om en thailandsk prostitueret og sexturisme. Artiklen beskriver FIX & FOXYs rejse til Bangkok for at caste en thailandsk prostitueret til at spille hovedrollen i *Love Theatre*, og som skulle være interesseret i at tage nogle måneder til Danmark for at udvikle og spille forestillingen med hende som eneste skuespiller på scenen. Forestillingen skulle bygges over hendes eget liv og oplevelserne som prostitueret. (revideret uddrag fra Böhnisch, S og Eidsaa, R (red) *Kunst og Konflikt*, Universitetsforlaget, 2019). De sidste to artikler handler om FIX&FOXY i lyset af begrebet samtidskunst: *Samtidskunst, repræsentation og remediering* af Erik Exe Christoffersen lægger vægt på remedieringsstrategien, som en bredere tendens i samtidskunsten med tråde tilbage til readymade og konceptkunst som strategi. I Christoffersens optik er remediering ikke kun et spørgsmål om at bruge film, som udgangspunkt for iscenesættelse. Remediering er en form for overmaling af et værk, hvor selve re-præsentationen har en dramaturgisk funktion som gentænkning af et materiale, og hvor re-medieringen i sig selv afgiver betydning, hvad enten forskellige sociale grupper bringes på scenen eller tilskuerne selv indgår i remedieringen.

Verdensteater og øjebliksteater af Jeppe Kristensen tager udgangspunkt i et personligt blik på samtidens kompleksitet og trækker en tråd fra FIX&FOXYs begyndelse som en teatral variant af samtidskunst til Peter Osbornes analyse af, hvad samtidskunst er i dag. Osborne angiver en række kriterier for kunst for at kunne kategorisere *samtidskunst*.

Fjerde sektion består af essays, som tager fat i nogle principper for prøvestrategier:

FIX&FOXYs distribuering af ledelse af Ida Krøgholt handler om selve processen. Krøgholt kalder arbejdsmåden *distribueret facilitering*, hvor spillerne faciliterer hinanden, og hvor de bidrager til opbygningen af hinanden og får udviklet en bevidsthed om, hvorfra de ser, når de iagttager. Dette skaber et *teatralt bevidst fællesskab* og en *cruel optimism*.

FIX&FOXYs repræsentationsstrategier behandles af af Anne Liisberg med udgangspunkt i spørgsmålene: Hvem må vi repræsentere? Hvem bliver aldrig repræsenteret? I Bikubenfondens kunstsalon *De repræsenterede* spillede skuespiller Troels Thorsen, "Tue Biering", og som ordstyrer stillede han spørgsmålene. Salonen løb af stablen på Teater Republikues lille foyerscene, Reaktor d. 21. maj 2019 og berørte den repræsentations-problematik, der kun er blevet stærkere i de forløbne tre år.

Femte sektion er udvalgte anmeldelser af forestillinger, som af forskellige årsager genbesøges.

Forestillingsoversigt

Europæerne 2005. Det Kongelige Teater

Forestillingen var en collage af klassisk europæisk dramatik, som omhandlede krig, begyndende med Aischylos. De klassiske konflikter blev oversat til dagliglivets problemer og blev udspillet i en have. Forestillingen var gennemvævet af citater og situationer fra moderne politik, der udviskede forskellen mellem klassisk og moderne. På spilletidspunktet var Danmark for første gang i meget lang tid i krig Iraq og Afghanistan.

Come on, Bangladesh, just do it! 2006. Det Kongelige Teater

Denne forestilling var en opførelse af Johan Ludvig Heibergs *Elverhøj* (1828) i Turbinehallen med reference til NIKE: *Just do it*. Forestillingen blev spillet af skuespillere, som angiveligt var hentet fra Bangladesh som billig arbejdskraft og *castet* som kendte danske skuespillere: Mads Mikkelsen, Ole Ernst, Paprika Steen. De spillede på dansk med parykker, sminket hvide i korrekte kostumer. Desuden medvirkede danske skuespillere som Thomas Corneliussen, Henrik Jandorf og Ellen Nyman. *Elverhøj* var således outsourcet, og forestillingen viste processen med videoklip fra live-research i Bangladesh og prøver på bengali og engelsk med de hyrede skuespillere. En af pointerne var, at tilskuerne aldrig blev helt klar over realiteten i de ”underbetalte” skuespilleres arbejde, og om de virkelig sparede så mange penge, at det var muligt at invitere tilskuerne på drinks og pizza. En global arbejdsmarkedspolitik blev så at sige fremstillet samtidig med en kritik af en national repræsentation af danskhed.

Pretty Woman A/S 2008. I en container på Halmtorvet

Denne forestilling var en remediering af Hollywoodfilmen *Pretty Woman*. Til hver forestilling blev der købt en gade prostitueret til at spille Julia Roberts rolle, mens den professionelle skuespiller, Anders Mossling, spillede Richard Geres rolle. Forestillingen skabte en produktiv tvivl om forholdet mellem fiktion og virkelighed og mellem det planlagt iscenesatte og det tilfældige.

Dollars (FO) 2009. Færøerne

Serien blev indspillet som video remake af 7 episoder af tv-serien Dollars på Færøerne med færinger som medvirkende – det skete på 14 dage og blev optaget 7 forskellige steder i landet. Dollars FO var en forestilling om drama og passion i hverdagen, om at føle sig som en stjerne og om sammenhold på tværs af religiøse, politiske og sociale skel.

Friends 2010. NyAveny

En live teaterforestilling og sit-com-optagelse foran et live studiepublikum. Her medvirkede en gruppe asylansøgere fra asyllejre omkring København i rollerne som tv-seriens seks venner.

Guldfeber 2010. NyAveny

Dette var et remake af Charlie Chaplins film og havde en spastisk, ordblind, muslimsk anden-generationsindvandrer i hovedrollen som vagabonden i Klondykes bjerge, der mod alle odds ender med at score guld og pigen.

Parsifal 2011. Københavns Hovedbanegård, spor 11 & 12

En opførelse af Wagners sidste store værk om kulturens forfald som en rejseopera. En performance, der bragte operapublikummet fra banegården ud til den københavnske forstadsbebyggelse, Brøndby Strand Parkerne.

Verdens bedste forestilling 2011. Edison, Betty Nansen Teatret

Forestillingen blev udviklet sammen med de 15 skuespillere, der var på scenen. De kæmper med forsøget på at lave verdens bedste forestilling. Fra bedste begyndelse til mest rørende slutning, fra fødsel til død, fra ekstreme banaliteter til storslåede højdepunkter: et forsøg på at få det hele med, på den helt rigtige måde, inden det er for sent. Forestillingen var en co-produktion med Glad Teater, en teaterskole for skuespillere med handicap.

Vær dagens drama 2012. Forestilling blev opført forskellige steder i København.

Et højspændt drama om kærlighed, drømme, ondskab, jalousi og hævn. Tilskueren betragter en dagligdags situation og tilfældige mennesker til et lydspor, som fortæller historierne om disse mennesker, de udsagte replikker og deres interne dramaer.

Sex og Vold 2012. Co-produktion med Husets Teater

Den handlede om det perverterede i mediers underholdningstilgang til overgreb og tragedier. Uden fine fornemmelser og moral præsenteres sex og vold og virkelig ulykke. Scenen er befolket med fem kæmpedukker, der stiller sig til rådighed for grundforskning i menneskesjælens mørklagte områder. De er klar til at gå så langt, det skal være, for at underholde deres publikum.

Viljens Triumf 2012. Nedlagt DSB bygning, Pumpestationen

Forestillingen var et remake af Leni Riefenstahls film fra 1935 Triumph des Willens, om Nazisternes kongres i Nürnberg 1934. Denne blev genindspillet scene for scene med publikum i rollerne som det tyske folk. Scener blev vist løbende, og tilskuerne så altså sig selv og hinanden som iscenesat i rammerne af Nazisternes kongres i Nürnberg.

Et dukkehjem 2014. Forskellige private hjem. Det Kongelige Teater

Ibsens drama blev opført i hjem tilhørende ægtepar, som var indforstået med arrangementet, dog uden at vide, at de skulle medvirke i forestillingen som Nora og Helmer. De blev guidet af tre skuespillere, som spillede Rank, Krogstad og fru Linde, og fik udvalgte replikker samtidig med, at der blev indflettet elementer fra deres private liv. Et Dukkehjem er blevet opført i lokale versioner i forskellige lande, foreløbigt på dansk, svensk, engelsk og norsk, og en fransk version er på vej. Produceret i samarbejde med Nationaltheatret i Oslo og Det Kongelige Teater i København 2014. Danmarksturne 2015-2017 i samarbejde med Teatergrad. Engelsk version i samarbejde med Theatre of Europe.

Ungdom 2015. Teater Republique

I den store teatersal var der skabt en kunstig strand med 90 ton sand og en teltlejr med 35 farvestrålende festivaltelte samt en badesø med 15.000 liter vand. Performerne var ca. 30 unge ikke-professionelle, som mødtes individuelt og kollektivt med tilskuerne i små telte og drog dem med ind i en form for ungdomsritual.

Love Theatre 2015. Pumpestationen, København

Forestillingen foregik i et hotelværelse med plads til 10 tilskuere. Scenerummet var bygget til formålet og fuldt møbleret med en stor dobbeltseng, med spejl i loftet, sofa, køleskab og med jacuzzi i det ene hjørne. Her tog Ping Pong fra Thailand, en prostitueret kvinde i begyndelsen af fyrrerne, høfligt og venligt imod, klædt i almindeligt vestligt tøj. Hun gennemspillede en række scenarier med tilskuerne og fik udvalgte tilskuere til at spille med.

Det store ædegilde 2015. Dansehallerne

Forestillingen lod en gruppe kontanthjælpsmodtagere afprøve og kommentere overklasselivet, som det skildres i filmen, *La grande Bouffe* af Marco Ferreri. Otte kontanthjælpsmodtagere er på besøg i en elitær fransk kunsthøj. De går på opdagelse i en overflod af mad, sex og eksistentialisme. Hvorfor spiser de rige så meget? Og hvorfor kan de ikke finde ud af at leve? Vores fordomme om hinanden bliver til et billede på det moderne liv med alle dets forhåbninger og meningsløshed.

Velkommen til Twin Peaks 2016. Forskellige lokaliteter i Odsherred

Forestillingen var inspireret af det sære univers i David Lynch's TV-serie fra 1990 og blev opført i Odsherred med lokale som medvirkende. I 8 biler kørte lokale borgere publikum rundt på egnen, for at møde kvinden, hvis søn har siddet i fængsel for drab, og fortæller om den store kærlighed til grækeren på campingpladsen etc.???

Lampedusa Cruise 2016. Københavns havn

En sejltur om bord på Alhadj Djuma, en 11 meter lang og 3.80 meter bred træbåd. I 2013 forlod den Egypten med kurs mod den italienske ø Lampedusa med 282 passagerer ombord, hovedsageligt fra Etiopien og Eritrea. Turen i Københavns Havn var med mad, musik og havnebad, samtidig med flygtningenes beretninger fra overfarten. Stykkets centrale modsætning er kontrasten mellem havnecruise og flygtningeruten mod Italien.

Landet uden Drømme 2018. Co-produceret med Eventministeriet/Det Kongelige Teater.

På scenen står en kvinde, hun kommer fra fremtiden for at redde os fra os selv. Vi ser fremtiden som et dystopisk mareridt af naturkatastrofer, geopolitiske nedsmeltninger og robotter, der overtager vores følelser og sociale relationer. Hun begynder at fortælle historien om fremtiden, som vi ville ønske den blev.

Rocky! 2017. Co-produceret med Husets Teater

Frit efter filmen *Rocky* fra 1976 med Sylvester Stallone: om taberen, der rejser sig og mod alle odds, sejrer over eget mindreværd og den sociale arv. Men hvad, hvis det er os andre, vores værdier og eksistens, der skal besejres? Hvis det er os, der ender som taberne?

Mod alle Odds 2019. Co-produceret med Betty Nansen Teatret

Forestillingen er en fremstilling af dagens unge, sådan som de statistisk set med en vis sandsynlighed vil tage sig ud i fremtiden. Der er ingen klassisk dramaturgi, ingen plot og ingen fiktive karakterer, men 22 unge som er udvalgt til at repræsentere ungdommen. Findes der et reelt frit valg? (Årets performance, Reumert 2019).

Dark Noon 2019. En afrikansk western om os selv. I samarbejde med Revolver og Republique.

I en landsby bygget på rød lerjord med saloon, guldmine, jernbane og kirke opfører syv sydafrikanske hvidsminkede skuespillere en western med cowboys og indianere, golddiggers, missionærer og gunfights. *Dark Noon* handler om overgreb, og lovløshed, med ludere, bankrøvere og sheriffer fra Det Vilde Vesten. De sydafrikanske skuespillere inddrager undervejs tilskuerne i opbygningen af en hel film-kulisse alt imens de videofilmes, og ses i nærbilleder på en storskærm.

My Deer Hunter 2020. Edison/ Betty Nansen Teatret.

Fire krigsveteraner kæmper en kamp for at vende tilbage til samfundet igen. De fortæller om krigen og hjemkomsten præget af PTSD, skam og manglende selvtillid, alt imens de filmer og udspørger hinanden. Filmen *The Deer Hunter* er forestillingens forlæg.

Avatar me 2020. Co-produceret med med Teater Nordkraft

Der er tale om en personlig 1:1 liveoptræden. I 45 minutter lever man en andens liv et sted i verden. Forestillingen er en "first-person", live-streamet oplevelse, hvor man påvirker en anden persons handlinger. Tilskueren bliver placeret i ukendte omgivelser, og mødes med ukendte mennesker.

Stalker 2021. En podwalk for to et sted, man selv vælger

Forestillingen er skabt frit efter Tarkovskys kultfilm *Stalker*, 1979. Tilskueren er på en rejse ind i ZONEN – et forbudt dødbringende og mystisk område. I dets centrum er RUMMET – et sted, hvor alle ens drømme bliver opfyldt. Men det er kun de fortabte, der kan komme igennem ZONEN og den eneste, som kan føre til RUMMET, er vandreren STALKER. STALKER er stemmen i dit øre. Med din telefon og høretelefoner kan du overalt med internetforbindelse hver aften klokken 21.00 komme på vandring i din inderste og dybeste bevidsthed. Og måske, hvis du følger alle anvisningerne, vil dit største ønske gå i opfyldelse. Det er en udendørs vandreforestilling på cirka én time.

Vi de 1% 2021. En co-produktion mellem FIX&FOXY og Revolver.

De rige bor i ghettoer og er ofte kun sammen med andre, som deler samme kultur og værdier. De placerer deres børn i særlige skoler og ønsker kun sparsomt at bidrage til fællesskabet. FIX&FOXY inviterer virkelige rige på scenen, hvor de beretter om den udsatte position, det er at være ekstremt velhavende og have distanceret sig til resten af det omkringliggende samfund. Til slut banker underklassen på.

Forfattere

Tue Biering, instruktør og medstifter af Fix&Foxy.

Erik Exe Christoffersen, lektor ved Institut for Kommunikation og Kultur – Dramaturgi, Aarhus Universitet.

Solveig Daugaard er Ph.D-studerende i Litteratur, mediehistorie og informationskulturer ved universitet i Linköping, hvor hun forsker i Gertrude Steins tværfæstetiske reception.

Monna Dithmer, ekstern lektor Roskilde Universitet og anmelder ved Politiken.

Solveig Gade, lektor Institut for Kunst- og Kulturvidenskab, Teater- og performancestudier. Københavns Universitet.

Anne Liisberg anmelder og medredaktør af Isscene.

Jeppe Kristensen, professor, Universitet i Agder, Norge. Dramaturg og medstifter af Fix&Foxy

Ida Krøgholt, er lektor ved Institut for Kommunikation og Kultur – Dramaturgi Aarhus Universitet.

Thomas Rosendal Nielsen er lektor ved Institut for Kommunikation og Kultur – Dramaturgi Aarhus Universitet.

Laura Luise Schultz, lektor Institut for Kunst- og Kulturvidenskab, Teater- og performancestudier. Københavns Universitet.

Mads Thygesen, er dramaturg og tidligere rektor for Statens Scenekunst Skole.

Kathrine Winkelhorn har i en årrække været ansvarlig for masterprogrammet i Kultur og Medieproduktion på Malmö Universitet og er formand for Københavns Internationale Teater

Temareaktion

Erik Exe Christoffersen, Ida Krøgholt og Kathrine Winkelhorn